

De verdwenen Rochuskapel

Herm en Loes Verbugt

Wie in Helden-Dorp over het Rochusplein loopt ziet daar de ‘restanten’ van wat eens de Sint Rochuskapel was. Het betreft echter een nagebouwd overblijfsel.

Sint Rochus is de beschermheilige van o.a. zieken, gevangenen, apothekers en doktoren. Mogelijk komt die bescherming voort uit het feit dat hij zelf herstelde van de pest. Dat is waarschijnlijk ook de reden geweest dat er in Helden-Dorp een kapel ter ere van hem werd gebouwd. Rondom Helden woede in het jaar 1636 de pest zozeer, dat er ‘slachtoffers vielen als blaren van een herfstboom’. Het exacte bouwjaar is helaas niet te achterhalen. Op oude kaarten (o.a. de tiendenkaart van 1734) staat de kapel namelijk niet getekend. In de voorgevel was een deel van een hardstenen kruis gemetseld waarop de namen van vier aan de pest overleden leden van de familie

Kruisen
en kapellen

De in 1963 afgebroken kapel.

Roosen stonden. Achter op dat kruis stond: 1839 *H. Rochus bid voor ons en Michael Roefs koster te Helden, stierf 27 mei 1636 aan de pest*. In 1839 is de kapel herbouwd, want dat

hardstenen kerkhofkruis was eerder als drempel gebruikt voor de kapel. Wat na de afbraak met het kruis gebeurd is, is niet bekend.

In de jaren 50 hield de buurt negen dagen voor de naamdag, 17 augustus, de feestdag van Rochus, jaarlijks een novene bij de kapel. De bewoners van het Rochusplein zetten dan stoelen en banken bij de kapel om te kunnen zitten tijdens het bidden van de rozenkrans (drie rozenhoedjes), bijkomende gebeden en litanieën. Bij slecht weer bad men vanuit een gang met openstaande deur van een van de omliggende huizen. Begin jaren 60 nam de aandacht voor de novene af en raakte het gebouwtje onderkomen door vernieling en verwaarlozing. In 1963 werd na een tweetal vergaderingen besloten het kapelletje af te breken. Op een avond namen buurtbewoners dit karwei ter hand en werd het puin afgevoerd naar de Keup,

waar het als wegverharding een nieuwe functie kreeg. Het Rochusbeeld kreeg een plaats in de parochiekerk van Sint Lambertus. De grote kastanjeboom, geplant ter gelegenheid van de geboorte van prinses Beatrix in 1938, is gespaard gebleven.

Op Koninginnedag 1998 kreeg het beeld, na ruim 35 jaar, weer een plek op het naar St. Rochus genoemde plein, dat al lang geen plein meer is maar een straat. In overleg met het kerkbestuur werd een nis van onze woning, de vroegere ingang van de winkel in huishoudelijke artikelen, de nieuwe ereplaats. In de jaren 90 werd besloten om de historische plek van het kapelletje aan te geven en metselde men het nu nog te bewonderen 'overblijfsel' of een 'ruïne'. Zal de kapel ooit nog herbouwd worden? De plannen zijn er wel.

Bronnen: Archief Heemkundevereniging
Foto's: collectie Herm Verbugt
en Heemkundevereniging.

www.moennik.nl

